

Asia: VN/27332/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus näkemyksenne mukaan hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta?

Trustly Group AB on maksupalveludirektiivissä 2 (2015/2366, PSD2) määritelty maksupalveluntarjoaja (Payment Service Provider, ”PSP”), joka toimii Ruotsin finanssivalvonnan myöntämällä toimiluvalla. Meillä on laajaa kokemusta toimimisesta maissa, joissa sovelletaan erilaisia rahapelilakeja (muun muassa Ruotsissa, Tanskassa, Saksassa, Alankomaissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa), ja arvostamme tilaisuutta tarjota Suomen lainsäätäjälle näkemyksiämme ja kokemuksiamme. Vastauksessamme keskitytään siihen, miten luonnoksessa vastataan yleisiin kanavointi- ja haittojen vähentämistavoitteisiin ja säilytetään samalla vankka maksuinfrastruktuuri, joka korostaa läpinäkyvyyden, jäljitettävyyden merkitystä ja petostentorjunnan tehokkuutta.

Näkemyksemme mukaan luonnos onnistuu lähes saavuttamaan ensimmäisen tavoitteen eli korkean kanavointiasteen. Harri Sailaksen työryhmän ehdottaman kohtuullisen verokannan ja luonnoksen markkinointisäädösten tulisi houkutella rahapelitoimijoita hakemaan paikallista toimilupaa Suomessa toimimista varten. Tunnistamme kuitenkin kaksi riskiä, jotka voivat mielestämme vaikuttaa kielteisesti kanavointiasteeseen.

- Ensimmäinen on operaattoreille asetettu kieltö käyttää bonuksia osana tarjontaansa. Olemme nähneet vastaavia malleja muilla markkinoilla, ja kokemuksemme mukaan tämä antaa mahdollisuuden, jossa toimijat, joilla ei ole Suomen lisenssiä, voivat mainostaa paremmalla tuotteella. Mielestämme parempi malli olisi varmistaa, että bonuksia tarjotaan vain vastuullisella tavalla eikä niitä koskaan tarjota henkilöille, joilla on merkkejä ongelmapelaamisesta.

- Toinen seikka on affiliaattien käyttö markkinoinnissa. Kumppanit ovat useimmille operaattoreille erittäin suosittu tapa löytää uusia asiakkaita. Tilanteessa, jossa Suomessa toimiluvan saaneet operaattorit eivät saa käyttää tätä markkinointikanavaa, on selkeä riski, että ongelmapelaajat löytävät tässä tilanteessa vain operaattorit, joilla ei ole suomalaista toimilupaa. Mielestämme parempi malli olisi sen sijaan soveltaa rajoituksia (esim. vain tiettyihin kellonaikoihin, rajoittaa affiliate-markkinoinnin käyttöä sivustoilla, joiden yleisö on usein alle 18-vuotiasta jne.) siihen, miten ja milloin affiliate-markkinointia voidaan käyttää.

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Voitte kertoa näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

Pidämme myönteisenä luonnoksen tavoitetta saavuttaa maksimaalinen lisensoitujen rahapelioperaattoreiden määrä samalla sisällyttäen ohjelmistojen tarjoajat. Myös muut luonnoksen ehdotukset haittojen vähentämisen osalta ovat tervetulleita. Haluamme kuitenkin huomauttaa, että maksuliikenteen näkökulmasta voidaan tehdä enemmän.

Mielestämme nykyinen lainsäädäntö ja luonnos jättävät haavoittuvuuden rahanpesulle. Tällä hetkellä, ja kuten luonnoksessa todetaan, ei ole mitään rajoituksia sille, miltä tileiltä maksut suoritetaan rahapelioperaattoreiden sivustoille tai sivustoilta. Tämä luo riskin, että rahaa siirretään yhdeltä tililtä rahapelisivustolle ja nostetaan sitten toiselle, eri tilille. Tätä rahanpesuriskiä olisi lievennettävä selventämällä, että:

- Rahapelioperaattoreita olisi vaadittava todentamaan, että ne varmistavat pelaajan rahapelitilille operaattorille maksetut rahat on maksettu maksuvälineellä (esim. pankkikortilla tai pankkitilillä), joka kuuluu samalle henkilölle, jolla on rahapelitili; ja
- Rahapelioperaattoreita olisi vaadittava varmentamaan, että asiakkaan varat maksetaan aina vain pankkitilille, jonka omistaa sama henkilö, jolla on rahapelitili.

Tätä mallia on kehitetty menestyksekkäästi joissakin maissa: rahapelien sääntelyviranomaiset (muun muassa Ranskassa ja Alankomaissa) edellyttävät, että rahapelioperaattorit rekisteröivät ”vastatilin” (eli pankkitilin) pelaajan rekisteröinnin yhteydessä. Näin varmistetaan, että pelioperaattoreilla on aina mahdollisuus maksaa rahaa pelaajalle, jos se on tarpeen. Jos maksuvälineet rajattaisiin vain Suomessa liikkeeseen laskettuihin maksuvälineisiin, tämä parantaisi entisestään pelaajien turvallisuutta ja maksujen jäljitettävyyttä. Esimerkiksi käsityksemme mukaan Liettuassa sääntelyviranomainen sanoo, että rahapelitileille tai pelitileiltä suoritettavat maksut voidaan suorittaa vain Liettuassa sijaitseville pankkitileille tai liettualaisilta pankkitileiltä.

Toiseksi nykyisessä lainsäädännössä ja lakiluonnoksessa kielletään luotolla pelaaminen ja rajoitetaan sitä siten, että talletukset voidaan tehdä vain sellaisilla maksuvälineillä, joilla on varoja käytettävissä talletushetkellä, mikä on hyvä asia (olemme nähneet, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa on otettu käyttöön vastaavia malleja suurella menestyksellä). Ehdotamme kuitenkin, että kieltoa laajennetaan koskemaan muita kuin keskuspankkien liikkeeseen laskemia kryptovaluuttoja, jotta jäljitettävyys paranisi ja jotta petoksia ja rahanpesua voitaisiin estää.

a. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

b. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapeli-toimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

c. Rahapelilain 3 luku – Rahapelien toimeenpano

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

d. Rahapelilain 4 luku – Rahapelien markkinointi

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

e. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

f. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

g. Rahapelilain 7 luku – Rahapeli-toiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

h. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Kun nykyinen lainsäädäntö otettiin käyttöön vuonna 2020, se sisälsi maksuestojen sisällyttämisen rahapelioperaattoreihin, jotka rikkoivat Suomen arpajaislain markkinointirajoituksia ja kohdistivat palvelujaan suomalaisille kuluttajille. Eduskuntakäsittelyn aikana eduskunnan perustuslakivaliokunta päätti, että maksuestot voidaan panna täytäntöön vain osittain. Jos uhkapelejä tarjoava operaattori rikkoo Arpajaislain määrittämiä markkinointirajoituksia ja määrätään täten Poliisihallituksen estolistalle, maksupalveluntarjoajien ja muiden rahoituslaitosten tulisi ryhtyä tarvittaviin toimiin estääkseen maksut näille toimijoille. Perustuslakivaliokunnan mukaan näiltä verkkosivustoilta saadut voitot olivat kuitenkin omaisuudensuojan piirissä. Siksi näiden estolistalle joutuneiden yritysten maksuja takaisin kuluttajille ei voitu estää.

Luonnoksessa ehdotetaan maksujen estämisen laajentamista koskemaan kaikkia toimijoita, joilla ei ole toimilupaa ja jotka rikkovat markkinointirajoituksia. Mielestämme tämä selkeyttää maksuestojen toimintaa ja niiden täytäntöönpanoa. Lisenssi antaa myös mahdollisuuden kaikille maksupalveluntarjoajille ja rahoituslaitoksille tehdä yhteistyötä lisenssinhaltijoiden kanssa.

Maksuestot ovat kuitenkin osoittautuneet pääsääntöisesti kaikilla markkinoilla, myös Ruotsissa, erittäin tehottomiksi, kalliiksi ja vaikeasti valvottaviksi. Näin on erityisesti monissa tapauksissa, joissa pelioperaattorin käyttämä maksujen välittäjä/PSP ei sijaitse tai ole saanut toimilupaa kyseisessä maassa tai EU:ssa. Emme näe, miksi tämä olisi toisin Suomessa nyt tai tulevaisuudessa. DNS-esto taas on todella tehokas ja välittömästi vaikuttava toimenpide, joka lähettää markkinoille vahvan viestin välttää lisensoimattomia toimijoita. Siksi katsomme, että lainsäädännön valvonnassa ja täytäntöönpanossa olisi keskityttävä toimenpiteisiin, joilla on todistetusti vaikutusta, jotka ovat vähemmän monimutkaisia ja helppoja panna täytäntöön ja jotka eivät myöskään aiheuta taloudellista taakkaa aloille ja toimijoille, jotka toimivat täysin lain mukaisesti, kuten lisensoidut palveluntarjoajat ja finanssiala.

i. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

j. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

k. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

l. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

m. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

n. Arpajaislain muutosehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

o. Muut lakiehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

4. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Onko teillä muita näkemyksiä tai huomioita esitysluonnoksesta?

-

Riisiö Tommi
Trustly Group AB